

УДК 37.091.3:811.111'243:159.947

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9\(27\)-203-215](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9(27)-203-215)

Зайцева Катерина Іванівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов, Южноукраїнський національний педагогічний університет ім.К.Д.Ушинського, вул. Старопортофранківська, 34, м. Одеса, 65020, тел.: (048) 705-46-50, <https://orcid.org/0000-0001-7171-4826>

Масло Ірина Михайлівна старший викладач кафедри іноземних мов, Національний університет водного господарства та природокористування, вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33000, тел.: (0362) 633-209, <https://orcid.org/0000-0002-8637-5000>

Канонік Наталія Петрівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійської мови, Волинський національний університет імені Лесі Українки, пр. Волі, 13, м. Луцьк, 43025, тел.: (0332) 72-01-23

РОЛЬ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ТА КРИТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Анотація. Стаття присвячена аналізу проєктного навчання як одного з інноваційних методів навчання англійської мови. У статті розглядаються основні теоретичні та практичні засади використання проєктної методики у навчальному процесі. Проєктна методика забезпечує реалізацію особистісно-орієнтованого підходу навчання англійської мови, відображаючи спрямованість на гуманізацію освіти. Студент починає виступати активним творчим суб'єктом освітньої діяльності, розвивається активне самостійне критичне мислення, фантазію, креативність.

Встановлено, що в основі проєктного методу лежить вирішення певної теоретичної чи практичної проблематики, що передбачає інтеграцію різних методів (дослідницьких, пошукових, проблемних) і засобів навчання, причому з різних сфер наукового знання, тобто часто базується на міждисциплінарному підході.

Доведено, що проєктне навчання у процесі навчання англійської мови може допомогти вирішити такі педагогічні виклики, як подолання інертності й безініціативності студентів, подолання страху розмовляти

англійською мовою через можливі помилки у вимові; збагачення словникового запасу, розвиток комунікативних умінь, розширення кругозору; формування навичок публічного виступу; розширення міжпредметних зв'язків між англійською мовою та суміжними дисциплінами.

Запропоновано використовувати такі типи проєктів для підвищення ефективності навчання англійської мови пропонуємо: дослідницькі, практично-орієнтовані, інформаційні, творчі, рольово-ігрові проєкти. За тривалістю проєкти з англійської мови можуть бути як короткотерміновими, так і пролонгованими. Використання методу проєктів підвищує мотивацію, цікавість до англійської мови, стимулює вивчення граматики та лексики, допомагає залучити студентів до іншомовної діяльності. Проєктна методика є альтернативою традиційній класичній системі, адже вона робить викладання проблемно орієнтованим і стимулює у студентів вміння формулювати власні міркування.

Ключові слова: інноваційний метод, проєкт, педагогіка, проєктне навчання, англійська мова, особистісний підхід, діяльнісний підхід, креативність, критичне мислення.

Zaitseva Kateryna Ivanivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Germanic Philology and Methods of Teaching Foreign Languages, South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, St. Staroportofrankivska, 34, Odesa, 65020, tel.: (048) 705-46-50, <https://orcid.org/0000-0001-7171-4826>

Maslo Iryna Mykhailivna Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages, National University of Water and Environmental Engineering, 11, Soborna St., Rivne, 33000, tel.: (0362) 633-209, <https://orcid.org/0000-0002-8637-5000>

Kanonik Nataliia Petrivna PhD in Philology, Associate Professor, Senior Lecturer of the Conversational English Department, Lesya Ukrainka Volyn National University, Ave. Voly, 13, Lutsk, 43025, tel. (0332) 72-01-23, <https://orcid.org/0000-0001-7403-8915>

THE ROLE OF PROJECT-BASED LEARNING IN TEACHING ENGLISH: DEVELOPING STUDENTS' CREATIVE AND CRITICAL SKILLS

Abstract. The article focuses on project-based learning as one of the innovative methods of teaching English. The article discusses the main

theoretical and practical principles of using project-based learning in the educational process. The project-based methodology ensures the implementation of a person-centered approach to teaching English, reflecting the focus on the humanization of education. The student begins to act as an active creative subject of educational activity, develops active independent critical thinking, imagination, and creativity.

It has been established that the project method is based on solving certain theoretical or practical problems, which involves the integration of various methods (research, search, problem-based) and teaching tools, and from different areas of scientific knowledge, that is, it is often based on an interdisciplinary approach.

It is proved that project-based learning in the process of teaching English can help solve such pedagogical challenges as overcoming students' inertia and lack of initiative, overcoming the fear of speaking English due to possible pronunciation errors; enriching vocabulary, developing communication skills, broadening horizons; developing public speaking skills; expanding interdisciplinary connections between English and related disciplines.

We propose to use the following types of projects to improve the effectiveness of English language learning: research, practice-oriented, informational, creative, and role and game projects. English language projects can be either short-term or long-term in duration. Using the project method increases motivation interest in English, stimulates grammar and vocabulary learning, and helps to engage students in foreign language activities. The project-based method is an alternative to the traditional classical system because it makes teaching problem-based and stimulates students' ability to formulate their own opinions.

Keywords: innovative method, project, pedagogy, project-based learning, English, personal approach, activity-based approach, creativity, critical thinking.

Постановка проблеми. У сучасній педагогіці сьогодні широко відомий і затребуваний метод проєктів, зародження якого пов'язують із освітньою системою США. Відомий американський учений Дж. Дьюї та його послідовник Кілпатрік стали творцями цього методу, який був також названий методом проблем і в основу якого лягли ідеї гуманістичного спрямування у філософії та освіти. Автор наполягав на тому, щоб навчання базувалося на основі діяльнісного підходу, тобто через активну діяльність студента, яка б узгоджувалась з його особистими інтересами саме у цій сфері знань. Найважливішим було показати здобувачам освіти важливість знань, які можуть і повинні стати в пригоді в майбутньому.

Проектне навчання сьогодні цілком відображає сучасну тенденцію в освіті, а саме орієнтацію на дослідницьку модель навчання. Працюючи

над проєктом, студенти отримують можливість працювати в «команді», відповідально ставитися до виконання своєї ділянки роботи, оцінювати результати своєї праці та праці своїх товаришів. Досвід проєктної роботи формує звичку довести справу до кінця. Тобто в проєктному навчанні повною мірою відображається і комунікативний, і особистісно-орієнтований підходи, які є провідними в сучасній методиці викладання іноземної мови, англійської зокрема. Звісно, не можна стверджувати, що проєктна методика допоможе у вирішенні всіх проблем у навчанні англійської мови як іноземної, але це, на думку вчених, ефективний засіб для урізноманітнення освітнього процесу, розширення мовних знань, розвитку критичного мислення студента, усвідомлення здобувачем освіти себе як члена групи чи команди.

Проєктна методика забезпечує реалізацію особистісно-орієнтованого підходу навчання англійської мови, відображаючи спрямованість на гуманізацію освіти. Принципово змінюється схема спілкування викладача зі студентом, адже при проєктному навчанні студент починає виступати активним творчим суб'єктом освітньої діяльності, розвивається активне самостійне мислення, фантазію, креативність, вміння не просто запам'ятувати і відтворювати, а застосовувати знання на практиці, вміння самостійно планувати дії, прогнозувати можливі варіанти розв'язання завдань, вибирати способи та засоби їх реалізації. З іншого боку, в студентів з'являється можливість показати свої організаторські здібності й приховані таланти, тобто проєктне навчання є інноваційним методом сучасної педагогіки, зокрема методики викладання іноземних мов, тому дослідження його дидактичного потенціалу й визначає *актуальність нашої статті*.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проєктне навчання в останні десятиліття активно вивчається й аналізується як один з інноваційних методів дослідницького спрямування. Проблему організації навчальної проєктної діяльності в українській педагогіці висвітлено в працях Т. Башинської, І. Зоренка, Л. Коваль, О. Онопрієнко, В. Тищенко та інших. У цій сфері є суттєві напрацювання таких учених, які досліджували метод проєктів як один з інноваційних методів вивчення іноземних мов (М. Кларін, Д. Левітес, Л. Пироженко, Г. Фрейман, О. Якубовська, І. Щербина та інші). Дослідники І. Зоренко та І. Щербина дійшли висновку, що «застосування на уроках англійської мови методу проєктів робить процес навчання доступним, цікавим, посильним для кожного учня, сприяє формуванню умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, дає простір для розвитку комунікативних умінь та емоційно-ціннісного ставлення кожного

школяра до вивчення німецької мови, а також орієнтує на творче оволодіння майбутньою професією» [1].

Мета статті – провести дослідження освітньої ваги й навчального потенціалу проєктного навчання для розвитку креативних і критичних навичок у процесі навчання англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Проєктна методика завжди націлена на самостійну діяльність студентів (індивідуальну, парну чи групову) і завданням студентів є виконання завдання у межах обмеженого проміжку часу. Метод доволі схожий і перетинається з груповим методом (collaborative or cooperative learning). В основі проєктного методу лежить вирішення певної теоретичної чи практичної проблематики, що передбачає інтеграцію різних методів (дослідницьких, пошукових, проблемних) і засобів навчання, причому з різних сфер наукового знання - технічних наук, природничих і гуманітарних [2]. Метод проєктів ґрунтується на розумінні того, що обов'язково мають розвиватися пізнавальні навички здобувачів освіти, їх уміння оперувати цими знаннями, орієнтуватися в інформаційному просторі, а також розвиває критичне та творче мислення. Суть цього методу також у прагненні знайти баланс між академічними знаннями та навичками студентів.

Метод проєктів має суттєве значення при навчанні іноземних мов, зокрема й англійської. Основними завданнями при навчанні будь-якої іноземної мови є розвиток і формування мовної діяльності як засобу міжкультурної та професійної взаємодії [3]. Для реалізації цієї мети необхідна усна практика для створення важливих умінь та навичок і що-найважливіше лінгвістичної компетенції, яка б відповідала навчальній програмі. Викладачеві необхідно створювати щоразу ситуації, у яких студентам необхідно мислити та знаходити рішення проблем, розмірковувати та обговорювати, акцентувати увагу на думку та на суть розмови, і щоб мова виступала інструментом для формування та формулювання цих думок, необхідно давати студентам знання з країнознавства для повного сприйняття мови як засобу міжкультурної взаємодії й навіть включати в активний діалог культур, що дало б хорошу можливість зрозуміти функції мови.

На нашу думку, телекомунікаційні проєкти становлять найбільшу важливість щодо навчання іноземної мови, тобто саме ці проєкти ведуть до вирішення найскладнішого завдання для методики викладання створення мовного середовища та ситуацій, а водночас і створення необхідності у використанні мови на практиці. Телекомунікаційні проєкти треба розглядати як спільну навчально-пізнавальну творчу діяльність студентів-партнерів, яка базується на комп'ютерних комунікаціях, маючи

при цьому загальну проблемну ситуацію, завдання, спільні методи та способи діяльності.

Оскільки в основі методу проекту завжди лежить якась проблема, то студенти повинні володіти не тільки мовою, а й мати широкі знання з різноманітних предметів, наприклад, країнознавства, літератури, історії, культурології, що допоможе їм швидко та ефективно вирішити будь-яку проблему. Крім усього вищезгаданого, вони повинні також мати інтелектуальні, творчі й комунікативні навички. До інтелектуальних навичок належить уміння працювати з інформацією, з текстом, уміння аналізувати будь-що, виділяти основне, робити висновки, а також уміння працювати з різноманітним довідковим матеріалом [4, с. 262]. До творчих навичок відносять уміння створювати ідеї, що вимагає знань у різних галузях, вміння знаходити кілька рішень до однієї та тієї ж проблеми, вміння прогнозувати наслідки будь-якого рішення. До комунікативних навичок можна віднести навички ведення дискусії, аргументування власної позиції, знаходження компромісу зі співрозмовником, а також навички точно й коротко викладати свої думки.

На наш погляд, для того, щоб грамотно використати метод проектів, необхідно враховувати низку рекомендацій:

1) обов'язкова наявність проблеми чи завдання, що вимагає дослідження та пошук її вирішення (наприклад, аналіз передісторії свят в англomовних країнах);

2) забезпечення практичної та теоретичної значущості отриманих результатів (наприклад, створення англomовного «гайду» для екскурсії визначними місцями певної країни чи міста);

3) забезпечення індивідуальної, парної, групової діяльності студентів на заняттях і поза ними;

4) створення поетапного плану проекту зі звітом після виконання кожного етапу та обов'язковий розподіл ролей, інтегрування дослідних методів, ідентифікація проблеми, визначення гіпотези вирішення поставлених завдань, дискусія на тему методів дослідження;

5) аналіз кінцевих результатів та отриманих даних, висновки у вигляді «круглого столу», «творчих звітів, захисту проектів»;

6) використання інформаційно-комунікаційних технологій. Тут можна виокремити використання електронної пошти як засобу спілкування з носіями мови та студентами, що вивчаючи англійську мову як іноземну в інших країнах, прийняття участі у різних міжнародних телекомунікаційних проєктах, прийняття участі у телекомунікаційних конкурсах, олімпіадах з іноземної мови, створення індивідуальних творчих робіт у рамках проєктної діяльності, навички користування електронними мовними словниками та енциклопедіями.

Проектне навчання у процесі навчання англійської мови може допомогти вирішити такі педагогічні виклики, як:

- подолання інертності й безініціативності студентів,
- подолання страху розмовляти англійською мовою через можливі помилки у вимові;
- збагачення словникового запасу, розвиток комунікативних умінь, розширення кругозору;
- формування навичок публічного виступу;
- розширення міжпредметних зв'язків між англійською мовою та суміжними дисциплінами.

Для підвищення ефективності навчання англійської мови пропонуємо використовувати такі типи проєктів:

1) Дослідницькі проєкти. Такі проєкти повинні мати узгоджену структуру, чітко визначені цілі та завдання, обґрунтування актуальності проблеми дослідження для всіх учасників проєкту, аналіз джерел інформації, продуманих методів та результатів. Ці проєкти дуже наближені до логіки невеликого дослідження і безперечно мають структуру наукового дослідження, часто збігаючись з ним. Все вищезгадане має повністю відповідати рівню мовної підготовки студентів.

2) Практично-орієнтовані проєкти. Завжди мають чітко окреслений від початку результат і результат спільної діяльності студентів, які завжди орієнтовані на індивідуальні зацікавлення учасників. Проєкт вимагає чітко продуманої структури, сценарію спільної діяльності, а також чітко сформульованих результатів та участі кожного в оформленні та поданні отриманих результатів. Особливу роль грає координація й організація роботи як поетапних обговорень, підготовки презентацій отриманих результатів і всіх можливих способів застосування цих самих результатів практично.

3) Інформаційні проєкти. Ці проєкти мають на меті акумуляцію інформації про певний об'єкт або явище; ознайомлення всіх учасників із цією інформацією, загальний аналіз та узагальнення фактів. Інформаційні проєкти, як і дослідні, вимагають чітко сформульованої структури та можливого коригування у процесі роботи над проєктом. Структура може включати такі елементи: завдання та мету проєкту, предмет пошуку, джерела інформації; методи опрацювання інформації; результат інформаційного пошуку; презентація результатів.

4) Творчі проєкти. Такі проєкти завжди повинні мати особливе оформлення підсумків. Часто немає чітко проаналізованої структури спільного співробітництва здобувачів освіти. Структура підпорядкована лише груповій логіці та загальним зацікавленостям студентів у проєкті.

Єдиною вимогою є початкова домовленість про заплановані результати та форму їх подання. Саме оформлення результатів має мати продуману структуру, наприклад, статті, есе тощо.

5) Рольово-ігрові проекти. У цьому типі проектів, як і у творчих проектах, може бути відкритою структура із розподілом ролей, імітацією соціальних та бізнес-стосунків. Підсумки можуть підбиватися як наприкінці проекту, так і накреслюватись на початку. Ступінь креативності тут надзвичайно високий, але головним типом діяльності все ж таки є рольово-ігрова.

За тривалістю проекти з англійської мови можуть бути як короткотерміновими, так і пролонгованими. Короткотермінові проекти часто готуються перед певним заняттям і не потребують інтеграції з іншими дисциплінами [5, с. 240]. Пролонговані проекти, наприклад особливості перекладу певних текстів чи проект з домашнього читання, є міждисциплінарними та мають завдання вирішити якусь одну складну проблему або кілька взаємопов'язаних проблем, і таким чином це буде програмою кількох проектів одночасно, здатних вирішити одну значущу проблему. Однак вивчення англійської мови найчастіше потребує реалізації проектів змішаного типу, в яких простежуються функції як дослідницьких, так і творчих проектів.

За кількістю інтегрованих дисциплін проекти з англійської мови можна класифікувати на монопроекти і міждисциплінарні проекти [6, с. 480]. Монопроекти завжди проводяться в межах винятково англійської мови, де вибираються найскладніші теми навчальної програми. Міждисциплінарні проекти завжди вимагають кваліфікованої підготовки керівника проектів, уміння чітко визначати завдання, чітку роботу творчих груп і базуються на інтеграції знань з кількох суміжних наук, наприклад, історії англomовних країн, їхньої культури, зокрема літературних здобутків, кінематографу, музичного мистецтва тощо.

Проектне навчання передбачає багатокрокову реалізацію. Основними етапами підготовки й реалізації проекту вважаємо такі:

1) Пошуковий етап, який передбачає вибір теми, розподіл ролей і визначення спектра суміжних дисциплін, необхідних для інтеграції. Запровадження теми проекту, її обговорення, коментування також сприяє розвитку іншомовної комунікативної компетенції студентів: вони поставлені перед необхідністю самостійного вибору аргументів для свого висловлювання, використання відповідних мовних та мовних засобів.

2) Аналітичний етап характеризується узгодженням загальної лінії роботи над проектом, формування груп, складання детального плану роботи над проектом, враховуючи особисті симпатії студентів та рівня їхнього особистісного досвіду, інтелектуального і творчого потенціалу.

3) Практичний етап виконання проєкту.

4) Презентаційний етап, що завершує, підсумовує роботу над проєктом. Вибраний спосіб презентації може спиратися на вже сформовані вміння проводити публічні виступи та демонстрації, або ж у процесі роботи над проєктом ці вміння можуть лише формуватися та розвиватися. Результат може бути пред'явлений у вигляді вистави, відеосюжету (фільму), слайд-шоу, web-сайту та іншого. При оцінюванні проєкту викладачем враховується низка мовних факторів – вимова, дотримання акцентуаційних, стилістичних, граматичних і синтаксичних норм сучасної англійської мови. У процесі презентації відбувається самоствердження та підвищення самооцінки особистості, формуються та розвиваються навички рефлексії.

5) Контрольний етап (відбувається звіт, оцінка результатів проєкту та загального ходу над ним, а також планування тематики майбутніх проєктів). Викладач на цьому етапі ставить додаткові запитання, аналізує типові помилки. Важливо, щоб на етапах презентації і контрольного етапу в дискусії брали участь усі студенти, розвиваючи навички критичного мислення й англійськомовної усної комунікації.

У цій статті представлено досвід роботи над проєктами на різну тематику.

1. Проєкт «Подорож рідним містом». Проєкт належить до практико-орієнтованого та дослідного типу і має на меті вивчення історії та культури рідного міста, розвиток у студентів навичок здійснювати пошукову роботу, цікаво подавати матеріал. Уся підготовка, а також сам проєкт здійснюються англійською мовою. На першому етапі відбувається дискусія про найкрасивіші місця рідного міста і місця, що мають особливу історичну, культурну цінність. Студенти розробляють маршрут екскурсії. При цьому викладач виконує функцію порадирика, стороннього спостерігача. Наступним етапом є розподіл невеликих доповідей між студентами. Кожен «гід» готує інформацію про місце, що репрезентується. На практичному етапі відбувається безпосередньо екскурсія містом. Студенти показують місце на карті, група пересувається згідно з розробленим маршрутом. Кожен студент виступає у ролі гідів на певному етапі екскурсії. При цьому існує загальний гід, який спрямовує, коментує те, що відбувається під час шляху. Відмінним доповненням даного проєкту є відеознімання, яке сприяє переходу до заключного етапу аналізу перегляду фрагментів екскурсії, дискусія про те, що вийшло, висловлювання думок та висновків студентів. Таким чином, проєктна методика характеризується комунікативною спрямованістю, особистою відповідальністю студентів за просування у навчанні.

2. Творчий проєкт «Екранізація роману». Після прочитання роману англійськомовної літератури студентам пропонується створити фільм, змонтований студентами самостійно, на основі сюжету однієї або кількох розділів роману. Студенти розподіляють ролі не лише акторські, а й ролі сценариста, режисера, костюмера та оператора. Студенти спочатку пишуть сценарій, створюють декорації, знімають відео, монтують фільм. Після закінчення перегляду можна влаштувати рольову гру «Телепередача», де в телевізійній студії обговорюється прем'єра нового фільму.

3. Дослідницький проєкт «Виставка художника». Студенти обирають постать художника, можуть самостійно припустити, до якого жанру та стилю належать полотна художника, і зробити добірку репродукцій робіт, які могли б бути ним написані, пояснивши свій вибір і зупинившись на особливостях кожного з полотен. Проєкт може бути виконаний як у групах чи парах, так індивідуально. Результати можуть бути представлені у вигляді презентації Power-Point або альбому з репродукціями. У результаті цього проєкту розвиваються комунікативні навички англійської мови, формується стійка взаємодія з мовою і мистецтвом.

4. Проєкт «Домашнє читання» (підвищує зацікавленість вивченням англійської мови, мотивацію і формує потребу до самостійного читання англійською мовою). Цей проєкт дозволяє скоротити аудиторний час роботи над текстом на користь збільшення роду самостійної роботи, що вимагає високої активності та творчого підходу студентів, що розвиває в них цілий ряд загальнонавчальних компетенцій.

Домашнє читання - це зріле читання, яке має комунікативний характер і дозволяє осмислювати зміст текстів з різною глибиною і точністю проникнення в читання залежно від поставлених завдань. Процес роботи над оригінальними художніми текстами англійської літератури, як правило, вибудовується так, що в ході його студенти вчаться вести дискусії, міркувати і аргументувати свою точку зору. Окрім усього зазначеного, процес роботи з оригінальним художнім текстом, написаним англійською мовою, є глибоко творчим і передбачає множинність видів роботи. Оскільки проєкт орієнтований на практичну діяльність студентів, він надасть можливість тренування у всіх видах мовленнєвої діяльності, продуктивної та рецептивної, а крім того, розширює соціокультурну та лінгвокраїнознавчу компетенції. Крім того, створений та реалізований на матеріалі художнього тексту, проєкт значною мірою сприяє знайомству студентів з іншомовною культурою. Працюючи з художнім текстом у рамках проєкту, студенти засвоюють нові знання та цінності, духовну культуру іншого народу, уточнюють власні моральні та естетичні позиції.

У межах цього групового проєкту можуть бути реалізовані індивідуальні творчі проєкти «Щоденники персонажів роману». Студентам пропонується уявити, що персонажі роману вели особисті щоденники, у яких записували свої думки й переживання від подій, що відбуваються з ними. Ці індивідуальні проєкти спрямовані на розвиток навичок письма англійською мовою. Протягом двох або трьох місяців студенти ведуть щоденник свого персонажа (обраного самостійно або отриманого в результаті жеребкування). Для виконання цього завдання потрібно не тільки постаратися повною мірою зрозуміти свого героя і постаратися пояснити скоєні ним вчинки, а й запозичити, наскільки це можливо, його манеру мови, використовувати відповідний стиль викладу, а для того, щоб достовірно відтворити в щоденнику реалії епохи, провести відповідне дослідження. Результати проєкту можуть бути оформлені у вигляді написаного власноруч щоденника.

5. Груповий творчий проєкт «Альтернативний варіант розвитку подій». Цей проєкт пов'язаний із домашнім читанням. Студенти читають один роман чи повість, потім обирають ключову подію, після якої дія стала розвиватися у певному ключі. Студентам пропонується припустити, що б відбулось, якби цієї події не трапилося або дія розгорталася інакше, які наслідки ці зміни могли б спричинити. Завдання для проєкту може бути сформульоване як «ваш варіант подальшого розвитку подій» або «якби я був автором...». Цей проєкт також ґрунтується на конкретній події роману, що передбачає швидке втілення в життя ще до прочитання наступних розділів і розвиває здатність студентів спрогнозувати подальший розвиток подій роману, слідкуючи авторській логіці викладу та власній фантазії.

Висновки. Отже, зважаючи на вище викладене, вважаємо, що здатність викладача англійської мови користуватися у своїй викладацькій практиці проєктний метод є показником високої кваліфікації викладача, його широкого кругозору й обізнаності в різних галузях знань, прогресивної методики навчання та розвитку. Недарма ці технології відносять до технологій ХХІ століття, які передбачають, перш за все, уміння адаптуватися до стресових умов життя людини в постіндустріальному суспільстві. По-перше, проєктна діяльність виховує та розвиває самостійність студентів, їхню здатність до пошукової роботи, самостійного опрацювання великого масиву інформації, готує до командної роботи через участь в групових проєктах. По-друге, проєктний метод розвиває критичне, аналітичне і творче мислення здобувачів освіти, які в процесі виконання проєктів навчаються висловлювати свою думку, чути інших, не входити в конфлікт, якщо власна думка не збігається з думкою товариша.

По-третє, метод проєктів є комплексним навчальним методом, який дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість студенту виявляти самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності. Проєктна методика характеризується комунікативною спрямованістю, активним включенням здобувачів освіти в навчальну діяльність, їх особистою відповідальністю за просування в навчанні.

Використання методу проєктів підвищує мотивацію, цікавість до англійської мови, стимулює вивчення граматики та лексики, допомагає залучити студентів до іншомовної діяльності. Оскільки проєктна методика є альтернативою традиційній класичній системі, адже вона робить викладання проблемно орієнтованим і стимулює у студентів вміння формулювати власні міркування. Слід переглянути традиційну роль викладача та зайнятості студента. Нові тенденції повноцінного розвитку особистості студента та його підготування до реальної діяльності в освітній системі диктують необхідність застосування проєктної методики у сучасній освіті.

Література:

1. Зоренко І., Щербина І. Використання проєктного методу під час вивчення учнями англійської мови. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2010. №7. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/337>.
2. Almulla, M. A. The Effectiveness of the Project-Based Learning (PBL) Approach as a Way to Engage Students in Learning. *Sage Open*, 2020, 10(3). <https://doi.org/10.1177/2158244020938702>.
3. Al-Rahmi W. M., Othman M. S., Yusuf L. M. Using social media for research: The role of interactivity, collaborative learning, and engagement on the performance of students in Malaysian post-secondary institutes. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 2015, 6(5), Article 536.
4. Nystrand M., Gamoran A. Instructional discourse, student engagement, and literature achievement. *Research in the Teaching of English*, 1991, 25, 261–290.
5. Von Esch K., Kavanagh S. S. Preparing mainstream classroom teachers of English language learner (EL) students: Grounding practice-based designs for teacher learning in theories of expertise development. *Journal of Teacher Education*, 2018, 69(3), 239–251.
6. Wassell B., LaVan S. K. Revisiting the dialogue on the transition from coteaching to inservice teaching: New frameworks, additional benefits and emergent issues. *Cultural Studies of Science Education*, 2009, 4(2), 477–484.

References:

1. Zorenko I., Shcherbyna I. Using the project method in teaching English to students. Actual problems of education and upbringing of people with special needs. 2010. №7. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/337>. [in Ukrainian].
2. Almulla, M. A. (2020). The Effectiveness of the Project-Based Learning (PBL) Approach as a Way to Engage Students in Learning. *Sage Open*, 10(3). <https://doi.org/10.1177/2158244020938702>. [in English].

3. Al-Rahmi W. M., Othman M. S., Yusuf L. M. (2015b). Using social media for research: The role of interactivity, collaborative learning, and engagement on the performance of students in Malaysian post-secondary institutes. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(5), Article 536. [in English].

4. Nystrand M., Gamoran A. (1991). Instructional discourse, student engagement, and literature achievement. *Research in the Teaching of English*, 25, 261–290. [in English].

5. Von Esch K., Kavanagh S. S. (2018). Preparing mainstream classroom teachers of English language learner (EL) students: Grounding practice-based designs for teacher learning in theories of expertise development. *Journal of Teacher Education*, 69(3), 239–251. [in English].

6. Wassell B., LaVan S. K. (2009). Revisiting the dialogue on the transition from coteaching to inservice teaching: New frameworks, additional benefits and emergent issues. *Cultural Studies of Science Education*, 4(2), 477–484. [in English].